Ч. 143. Чернівцї, середа дня 1. (14.) грудня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертае ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з Відня.

Віденъ, 10. грудня 1904.

Вчера пів до осьмої вечером ухвалила комісия запомогова свое рішене проти правительственного предложеня на рефундацию 69 міліонів довгу, який попередними роками затягнуло правительство із каси засобової на всякі потреби — а чверть години після того дістав президент ради державної цїсарский рескрипт, котрим раду державну відрочено! Така парляментарна акуратність в нашім парляментї вже давно не видана.

Як вже вперед доносивем, правительство внесло було предложене на 15 і пів міліонову запомогу для потерпівших через елементарні нещастя, *але заразом з тим поставила також жадане на 69 міліонів рефундациї.* Отже давало нам одною рукою 15 і пів міліонів а другою домагало ся від нас 69 міліонів. На першу пропозицию згодили ся всї посли в комісиї а на друге жадане лиш 14 проти 23! На се відповів др. Кербер відроченем парляменту, котре мав очевидно вже вперед в кешени. Се рішене впекло его тому так дуже, бо довги робити, се едина марфа, на яку § 14. не годить ся.

Цікава річ знати, що до такого виразу недовіря до кабінету причинили ся головно Нїмцї, за що їм Крамарж зараз по голосованю ironічно подякував!

За що Нїмцї так дуже на Кербера озлобили ся не мож докладно зрозуміти а правдоподібно сего й вони самі не знають. Чехи розуміють ся, ликують.

При нормальних відносинах консеквенциею з такого результату виразного недовіря булаб димисия; але в пас не йде нїчого нормальним ходом. Тож годї й знати, що за наслїдки будуть з того. Можливо таке, що мінїстерство предложить коронї свою димісию а цїсар, принявши еї, покличе новий кабінет або що цїсар димісиї не прийме а тодї повинно наступити розвязане ради державної і скликане нововибраної ради державнї. У нас же можливий і такий де инде не можливий вихід, що нї одно нї друге не наступить а по якімсь часї побачать ся на ново старі посли з старим кабінетом в парляментї, як би нї чого не було, от приміром як муж з женою голублять ся по сварцї на ново, як би небосклін сопружя нїколи не був захмарений.

Оттакого сопружя між парляментом а мінїстерством нема нїгде на цїлім сьвітї як у нас, се наша особлива специяльність!

Тим часом наради нидїють, цїла держава принепадае. Чому? Ізза нїмецкої примхи. Нїмецкі посли виразно кажуть: або нїмецка Австрия, або **нїяка** Другі посли жадають пошани законів а Нїмцї про те й знати не хочуть.

Др. Кербер стоїть на боцї і не хоче подати ся нї сюда нї туда. Не хоче анї поставити ся на становище законне: значить полагодити язикову справу після §. 19 фундаментальних законів державних, анї не каже виразно, що стоїть на становищи Нїмців. Та се послїдне й не потребуе виразно зазначувати, бо він повторно голосить, що шануе стан національного посїданя! Значить, він хоронить Нїмцям все то, що вони за сотки лїт на кошт других народів придбали а не-нїмецким народам хоронить також стан посїданя, значить того, що не мають!

Що властиво Нїмцї від д-ра Кербера ще більше хотять мати і защо вони его тепер так здорово пхнули ждюханцем, сего не мож розуміти. Др. Кербер все чекае, як каже, аби народи самі між собою погодили ся. Але і на се дістав др. Кербер від Нїмців ясну відповідь. Коли нововибраний посол нїмецкий із торговельної палати в Бернї Оферман проголосив свою першу промову в парляментї в тім дусї, що вже час нїмецким послам прийти до переконаня, що ненїмецких народів насильством негоднї Нїмцї здавити, а держава через те терпить — то всї другі нїмецкі посли вирекли ся его і він зложив вже свій мандат.

Отже др. Кербер ще довго може на то чекати, доки Нїмцї забажають згоди а ненїмецкі народи схочуть зречи ся своїх прав до культурного розвою. Значить: кериня без кінця.

Озірний.

Конституцийні змаганя в Росиї.

(Допись із України.)

Одеса 7. грудня н. ст.

(Конець).

На цьому зборі прочитано також ухвали Загальної Земскої Ради, які земцї назвали тезами, прирівнюючи їх до звісних тез Лютра.

Всї присутні згодили ся з цїми тезами і рішили одностайно післати мінїстрови таку адресу:

„Ясновельможному Пану мінїстрови внутрішних справ!

Особи з ріжних верств одеського суспільства, що зібрали ся 20-го студня (3. грудня н. ст.), аби пошанувати сороколїте засноваия судебних уставів, лїчуть своїм обовязком висловити, що на їх одностайний погляд наш край в культурному, полїтичному й економічному станї пробувае в дуже тяжкому становищі, що загрожуе найповажнїйшими наслїдками в найблищій будуччинї, та що *единим виходом з такого стану можуть бути лише радикальні реформи у всїх сферах державного й громадського житя.* Маючи таке пересьвідчене *зібране лїчить доконче потрібними ті реформи, що ухвалив з'їзд земських діячів 6., 7. і 8. студня* і висловив в такій резолюциї:

I. Ненормальність ладу державного устрою, що істнуе в нашому житю з особливою силою виявляеть ся з початком 80 их років і випливае з цїлковитої роз'єднаности державного уряду від суспільства, а також з браку потрібного державному житю обопільного довіря поміж ними.

II. Відносини уряду до суспільства заключують в своїй основі опасність для розвою громадської самодїяльности і повсякчасні змаганя до усуненя суспільства від участи у внутрішній кермі. Виходячи з сих основ уряд намагав ся завести адмінїстрацийну централїзацию у всїх виділах місцевої керми а також догляду над ріжними проявами громадского житя.

III. Бюрократичний устрій, що роз'еднуе верховну власть з народом, творить ґрунт для широкої прояви адмінїстрацийного самовіля і приватного розсуду. Такий лад позбавляе суспільність завжде потрібної впевнености в охоронї законних прав усїх і кождого, підкопуе її довіре до уряду.

IV. Нормальна течія і розвій державнього і суспільного житя — можливі лиш при умовах живих і близьких зносин і еднаня державної власти з народом.

V. Для усуненя можливости адмінїстрацийного самовіля потрібна установа і послїдовне переведене в жите *принципа недоторканности особи і приватних мешкань.* Ніхто без постанови незалежної судової власти не повинен бути відвічальним або обмеженим в правах. Для сього потрібна ще установа такого ладу, аби на його підставі можливо було покликати до цивільного і карного процесу урядників за переступ закону, який би практично забезпечував *істнуваня основ законности в управі.*

VI. Для повного розвою духових сил народа, для ріжностороннього вияснення своїх потреб, для беззаборонного висловлюваня громадської опінїї *потрібно забезпечити свободу совісти і віри, свободу слова й друку а також свободу зібрань і спілок* (товариств).

VII. Особисті горожанські і політичні права повинні бути рівні для всїх.

VIII. Самодїяльність суспільства е головною умовою для нормального й успішного розвою полїтичного і економічного житя в державі. Позаяк більшість населеня належить до селяньства, то треба поставити його в таке становище, що-б воно сприяло розвоеви самодїяльности й енергії, а се можливе лише тодї, коли зроблять ся радикальні відміни сучасного безправного і пригнобленого стану селян. Для сього потрібно: а) увільнити від адмінїстрацийної опіки сільске населеня у всїх проявах його особистого й громадського жи-

---

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Дальше).

Гликерія не слуха його і, звертаючись до всїх, говорить холодним і трохи здивованим тоном:

— Панове! Мене дивуе просто... Я собі поїду, а ви можете зоставатись. Кучер і покоївка і без мене до дому дорогу знайдуть...

Але, кажучи се, вона вже знае, що вони нї за що не зістануть ся тут без неї, без хазяйки сих вин, наїдків, „ліхтариків, чайків“, сих кучерів і коней. Вона се бачить вже по холодних, ображених фізіономіях панночок, які починають розшукувати свої капелюхи, накидки, рукавички і т. і. І їй се і приемно, і злїсно, і нїби соромно за себе. На Івана вона не дивить ся і не знае, чи він сердить ся, чи дивить ся на неї своїм пильним поглядом, чи всьміхаеть ся, немов кажучи: „о, менї се давно вже відомо“.

Конї запряжені, всї розсажають ся, і Гликерія чуе, як Катя злїсно каже:

— Я з сею мужичкою більш нїколи нїкуди не поїду! Нїколи!

Їй хтось щось тихо відповідае, чуеть ся сьміх, образливий, тяжкий сьміх. Семен, Хома і Дунька посьпішаючи ся складають на свою бричку самовар, тарілки, порожні пляшки і теж щось говорять і сьміють ся. На Івана Гликерія не дивить ся, але почувае, що і він повинен теж сьміятись.

Вона сїдае на свою маленьку на двох зроблену бричку, бере в руки віжки і з заміранням серця прислухаеть ся, чи не чути Іванових ступнів. Вона загадуе: коли він сяде на свое місце поруч з нею, значить, не все ще порвано, колиж піде на другий екіпаж, значить... Ну і начхать... хай їде, все одно! Хай їде!

Вона шарпае віжками і злїсно кричить на коней:

— Н—но!!

— Почекайте! — чуеть ся біля брички знайомий голос. — Яж ще сяду...

Гликерія з похмурним, напруженим лицем зупиняе коней і чекае, поки Іван умощуеть ся біля неї. Нарештї рушають; попереду Гликерія з Іваном, потім два екіпажі з останними і на кінцї Семен та Дунька з посудою і недоїденними наїдками.

Сонце нїби теж розсердилось і, страшенно червоне від гнїву, показуе іноді крізь дерева свое кругле лице; берестки, молоді дубки, схиляючи на зарослу шпоришом, мало накочену доріжку свої віти, чипляють ся за капелюхи, за одїж і нїби бажають спинити гостей... Конї теж, здаеть ся, незадоволені — часто фиркають ся на Гликерію і, відвернувшись, насмішкувато пирхають.

Гликерія робить вигляд, що дуже пильно править кіньми, й не озираеть ся до свого сусіди, але знае, що він дивить ся на неї, і їй хочеть ся, щоб він заговорив, бо тодї мусить меньче дивитись на її надто негарне у профіль лице, і хочеть ся, щоб він не говорив, бо прийдеть ся відповідати, а вона чуе, що наговорить такого, за що буде потім каятись.

— Лїко... — тихо починае Іван.

— Я з вами не балакаю! Прошу не звертатись! — хутко й навмисне з побільшеною злістю говорить вона і шарпае віжками.

Іван хвилину мовчить.

— Але-ж... Хм... кумедно трохи справдї, зачинае він знов. Наробити дурниць, образити людей, зпоганити їм вечір — і не звертайтесь до неї...

— Чим я образила? Чим? — швидко поверта вона до його лице й дивить ся в його спокійні, добрі й злегка затуманені вином очи.

— Чим? Своїм вередуванням...

— Ха—ха—ха!... — відвертаючись, сьмієть ся вона робленим сьміхом — „Вередуванням“!... А ви, а ви... — раптом гнївно й з щирим вибухом злости повертаеть ся вона. — Ви не образили мене? Га? Я тричи кличу вас, а вам навіть важко було повернути до мене свою... — їй хочеть ся сказати „благородну“, але вона здержуеть ся... — свою горду голову! І вам більш цікава Зоня, ніж та, що буде жінкою вашою. О, я знаю, все знаю! Ах, годї, годї!!

Вона нервово бе віжками блискучії крижі коней, і екіпаж стрибае вперед і, підіймаючи вітер, минае берестки й дубки, що хапаючись дряпають капелюхи, крила брички і зникають позаду.

Лїсок кінчаеть ся, і конї виносять їх у поле. І зразу перед очима їм видно на небі край чорної хмари, яку наче хтось тільки вистромив зза краевиду, щоб сонце позолотило й погріло її своїми червоними, як полумя, промінями.

— Все одно дощ був би! — кидае холодно Гликерія до Івана, показуючи на небо. І чи від сеї хмари, чи від того, що вона виїхала з лїсу, чи від мовчаня Івана, Гликерії рівний, довгий степ здаеть ся якимсь похмурим і нудним. Якось голо, сїро, одноманїтно, а до того ще сей широкий, великий шлях, що йде понад лїском і тягнеть ся туди, у степ, до самого міста. Покритий весь дрібним, як пудра, мягким порохом, що здіймаеть ся під колесами й за возом, як дим, що сїро вкривае собою на декілька саженів хліба, сей шлях з сїрим запорошеним буряном з боків здаеть ся схожим на старого, змученого, знесиленого життям чоловіка.

Звернувши на шлях, конї починають чогось косо дивитись у бік, до лїска. Гликерія поверта туди голову і бачить кроків на 30 від шляху якусь масу рудих свиток, жовтих брилїв, чорних та червоних хусток, босих ніг, якихсь довгих, білих палиць, клунків, грабель. Вони то рухають ся, то спокійно лежать на земли у холодку під деревами, тїнь від яких довгими, незграбними пасмами сягае аж до шляху. Біля рову, що поділяе лїс від поля, горить вогонь, а коло його стоять якісь постатї з голими спинами й, простягши руки над вогнем, щось роблять. Гликерія дивить ся на сї голі, широкі, смугляві й білі спини й ніяк не може зрозуміти, що роблять ті люде над вогнем без сорочок. Вона озираеть ся до Івана і бачить, що й той, висунувшись зза неї й приплющивши очі, теж дивить ся і, видно, також не розуміе.

тя і б) охоронити його певною нормою суда.

IX. Земські і мійські інституциї, де найбільше концентрує ся місцеве громадске житя, повинні бути поставлені в такі умови, при яких вони могли би з успіхом виконувати обовязки, які належать ся сим одиницям місцевого заряду, що функціонує нормально і широко.

Для сього потрібно: а) щоб земське представництво було орґанїзоване не на станових основах і щоб *до участи земському й мійському громадському керуваню були пристосовані по можливости всї готові сили місцевого населення*, б) щоб земські інституциї були наближені до населення через заснованє дрібних земських одиниць на основах, які забезпечили-б їм справдєшню самодіяльність, в) щоб коло компетенциї земських і мійських институций ширило ся на всї сфери місцевих пожитків і потреб, що дасть нормальний розвій їх дїяльности і потрібну єдність урядових і громадських інституций.

Додаток. Місцеве громадске керуване повинно бути поширеним на *всї* части Російської імперії.

X. Для збудовання й захорони завжди живого й стислого єднязя державної власти з громадою на підставі вище згаданих основ і *для забезпеки нормальности розвою державного і громадського житя доконче потрібна правдива участь народного представництва, як особливої виборної інституциї для зорганїзовання законодавчої власти, державної роскладки доходів і видатків і для контролї над дїяльностю державного уряду.*

XI. Беручи на увагу важливі і тяжкі часи внутрішнього і надвірного стану річий, що переживає Росия, *приватна рада висловлює надію, що верховна власть покличе обібраних вільними голосами представників з народа, аби при їх допомозї вивести наш край на новий шлях державного розвою, збудованого на основах права і спілкування державної власти з народом.*

XiI. *Увільнити* від одповідальности особи, що несуть кару *за релїгійні і політичні пересьвідчення і переступи.*

Під цією адресою підписались сливе всї присутні, алеж російська социяльно-демократична партия досить ексцентрично виступила з промовами і своїми специфічними клясовими потребами.

До загальної адреси, що так широко захоплює усе житя і дає цїлковиту свободу усїм його проявам, російська социяльна демократична партия внесла „свої доповнення", як от: свобода страйків, загальне голосоване і т. и., підпираючи такі внески в своїх промовах відомими всїм нам „поговорками" — „долой самодержавіє, хай живе социяльна рево люция!"

Сю адресу підписали прихильники партії і також надісляли єї міністрови.

М. М.

Чи не лїпше

було-б прилучити ся рускому учительству до істнуючих вже руских закладів, як заводити власну „Самопоміч" — товариство банкове і асекурацийне на великі розміри, яка власне ізза того ледви чи увінчає ся належним успіхом?" — Так питає „Буковина" подаючи в 138 числї звіт із зборів Станївскої філїї тов. „Руска Школа" в Вашківцях з дня 20. листопада с. р.

На се питанє давно, еще на вічу у Львові дня 18. липня с. р. відповіло руске учительство — неґативно згідно констатуючи конечність заснованя окремої станової економічної орґанїзациї. Прилучувати ся до істнуючих вже загально-народних орґанїзаций не доведе до цїли, бо такі орґанїзациї своїм устроєм, тенденциєю і складом, як неменше зарядом, де-б учительство було усунене на послїдний плян не могли-б вповні відповісти потребам учительства.

В „своїм" товаристві мусить мати учительство легкий і дешевий або й безпроцентовий кредит, безворотні запомоги на случай ріжних „несподїванок", правну пораду і опіку в разї ріжних приключок судової, адміністрацийної, політичної, чи якої иньшої натури; товариство дбало би над дальшим образованем своїх членів, підпомагало би в складаню ріжних іспитів, улекшувало-б учащанє учителів (льок) на унїверзитетскі курса, висилало би членів за границю в цїли висших студий, засновувало би бібліотеки, приватні семинариї мужескі і женьскі і т. п.; дальше товариство засновувало би захоронки, бурси для синів і доньок учительских, каси хорих, приюти для немічних невилїчимих учителїв (льок) і т. и.

Чи може все те дати яке із істнуючих вже руских економічних товариств? Чи могли-б ті товариства, помимо найлїпшої охоти, звернути свою увагу виключно на справи руского учительства і шкільництва, маючи рівні обовязки до ріжних верств нашої суспільности? Річ ясна, що — нї. Учительство може і повинно належати до всїх иньших народних товариств і орґанїзаций, але всякі потреби культурні, станові і економічні може вповні заспокоїти лиш власне товариство, власна орґанїзация.

Розходить ся тепер о тое, чи таке товариство може у нас повстати і чи мало би вигляди на успіхи?

Таке товариство може у нас повстати і — повстане. Як-раз статутова комісия вибрана на памятнім вічу руского учительства у Львові з Буковинцїв і Галичан працює над уложенем статута, який мав би найширші права і відбула цїлий ряд засїдань па днях 1., 2. і 20. листопада с. р. і невдовзї виготовить вже провізоричний статут та розішле по Буковинї і Галичинї для докладного єго обговореня і поченя евентуальних заміток. Як бачимо, справа трактує ся дуже серіозно і основно і є надія, що як справа піде в тім темпі дальше, — то вже 1905 рік буде сьвідком сильної економічної орґанїзациї руского учительства.

Що до розвитку того нового товариства на будуче — не дасть ся сегодня нїчого позитивного сказати ані „pro" анї „contra", що найвисше можна-б свої здогади оперти на розвиткови подібних учительских орґанїзаций иньших країв і народів. Та коли їм приглянемо ся, то не бачимо нїчого такого, що відстрашило би нас від заснованя подібної орґанїзациї.

І так: в Прусах „Deutscher Lehrerverein" з початком 1902 р. мав 84.922 членів в 44 філїях і 2586 кружках; — „Der Beyrische Volksschulverein" мав в тім самім часї 18.077 членів; — „Der Allgemeine Deutsche Lehrerinnenverein" заснований по причинї відмінних обставин, серед яких живуть тамошні учительки в р. 1890 дійшов з кінцем 1901 р. до поважного числа — 16.000 членів розміщених в 71 філїях; — краєве товариство німецких учителїв в Чехах числить 7.060 членів у 84 філїях, — приходу мало 131.010 К. розходу 86.157·34 К, — кромі того мало товариство иньші доходи із слекуляций з иньшими товариствами, — на пожички виплачено 87.420 К, яко безворотні підпомоги 2.090 К, — в відділї каси хорих числить товариство 902 членів, з чого користало в одним роцї 855 членів, котрі одержали запомоги на суму 27.564 К. Попри сї великі товариства істнують також і меньші орґанїзациї, які рівнож знаменито розвивають ся. Згадати-б лише „Pensionszuschusskasse" засновану товариством народних учителїв в Липску в р. 1899, котра числить 832 членів і майна має около 103.200 К; дальше — „Krankenunterstützungsverein" в Дрезнї числить 1011 членів, де хорі діставали 60 проц. на кошта лїченя; — „Lehrerwaisenstift" в Альзациї, якого майно виносить 228.000 М, а в послїднім роцї видано на запомоги 20.838 М; товариства учительскі числять: в Альзациї Низшій 1.100, в Висшій 1202, в Льотаринґії 1.000 членів і т. д. і т. д. Не від річи буво-б вказати на примірах, як велике культурне значінє мають такі товариства взагалї, а для дальшого образованя учительства специяльно. Щоби довго не розводити ся, подам лише один характеристичний примір: — „Der Leipziger Lehrerverein" посїдає такі секциї і комісиї: Lesebuchkommission, Abteilung für Kunstpflege, Vereinigung zur Veranstaltung von Theateraufführungen, Abteilung für Methodik, Naturwissenschaftliche Vereinigung, Abteilung für Fortbildungswesen, Cerde francois, Abteilung für Schulgesundheitspflege, Kommission zum Zwecke der Revision des Schulliederbuches, Abteilung für Gabelsberger Stenographie, Pestalozzivereinskommission, Familienbeirat etc. etc. Кромі того товариство закупило ґрунт під будинок педаґоґічної бібліотеки, т. зв. „Comenius-Stiftung". Можна би еще много таких примірів навести, але се не є цїлию мого писаня, а повисші достаточно ілюструють розвиток товариств учительских иньших країв і народів, — о що менї головно ходило.

Кождий бачить, що розвиток тих товариств гарний. І коли-б після них судити про долю аналоґічного товариства руского учительства, то можна мати найкрасші вигляди на успіхи. Се не є idee fixe. Після технїчних обчислень товар иство таке може увійти в житє, коли має бодай 500 членів. А що доси зголосило ся около 400 членів, хоч товариства еще фактично нема, то можна мати повну надію, що з отворенем товариства число членів певно не переступить пів тисячки. Що з року на рік число членів буде прибувати, об тім нема що й сумнїватись, — се зовсїм природна річ.

„Буковина" заняла тепер супроти учительской „Самопомочи" таке становиско, яке заняла була пару лїт тому супроти заснованя станевого орґану руского учительства. І тогди радила „Б..." не засновувати окремого орґану, а статї поміщувати в єї фейлетонах, бо „недобром" ворожила новому видавництву. — Повстав „Промінь" і на перекір всяким ворожбам гарно розвиває ся і як слїд сповняє свою місию; а материяльно стоїть так, що при невеликій підвижцї передплати, буде, здає ся, від нового року виходив в подвійнім обємі. Що „Буковина" не могла-б заступити „Проміня", — се річ очевидна.

Так само має ся річ із „Самопомочию". І наколи „Промінь" — будь-що-будь не є порівнано ризиковнїйше предприємство, — міг удержатись, то тим красші вигляди має проектована „Самопоміч". Вірмо лиш в свої власні сили і всї приступаймо до нашого власного товариства (пересилаючи заяву на адресу „Руского Тов. Педаґоґічного" Львів, Сикстуска, 47), а будемо мали „в своїй хатї — свою правду"; і аж тогди, як довершимо великого дїла, ясно побачимо, що в комірчім, у иньших товариствах просити помочи — не завсїгди із добрим успіхом, не пробуючи навіть заснувати власного, де-б ми були панами в своїй хатї. — **не лїпше.**

Іван Герасимович,
учитель.

Від Редакциї „Буковини" маємо додати до сих виводів тільки ось що: Наш справоздавець із зборів філїї „Рускої Школи" у Ваш-

---

— Хто то? — питає він.

— Полтавці... Заробітчане...

— А що то вони роблять біля вогню?

— Не знаю... Я сама дивлюсь...

Гликерія зупиняє коней і озирає ся. З лїсу виїзжають останні екіпажі і, підїхавши, теж зупиняють ся. Починають ся розпитування, догадки, міркування. Але Гликерія не видержує й, звертаючись до маси, гукає:

— Ей ви!... Чуєте? Ей там!...

Голі спини повертають ся, але все таки держать руки над вогнем, і не видко добре, що в них є. По масї свиток і брилїв проходить шамотиння: де хто підводить ся, де хто встає, хто стояв спиною, повертає ся лицем до шляху. І Гликерія бачить під брилями червоні й темні обличча, яких роздивитись добре не можно. Вони щось говорять одно до одного і знов дивлять ся на скучені екіпажі, певно не розуміючи, чого хотять від них сї гарно одягнені, чисті, багаті люде. Гликерія зверта коней на борозну, що тягнеть ся понад шляхом, обережно переїзжа її й наближаєть ся по траві до заробітчан, серед яких шамотиння стає ще більшим, а голі спини накривають ся свитками. Тепер їй уже виразно видко обличча, тільки які вони всї ніби однакові: темні, худі, похмурі і всї наче одного якогось сїрого кольору, — нема нї білявих, нї чорнявих, — усї сїрі. З валки виступає декілька мужчин у брилях і в гнїдих чумарках, і один з них, невеличкий чоловічок, в широких, вибійчаних штанях з вусьою, довгою латкою на всю холошу, підходить ближче й, уклонившись, скидає бриля. Гликерія придивляєть ся й розуміє тепер, чого всї однакові: на бороді, на вусах, на бровах, у зморшках лиця, навіть на віях у чоловічка, на буряні край шляху, лежить густо сїрий порох, що навіть засох йому на губах чорненькою ниткою. Тільки на тїмї волося виразно чорнїє.

Вона переводить очі на других і бачить, що й ті всї покриті порохом з ніг до голови, так що видно навіть крізь розхристані, брудні, товсті сорочки сїрі груди.

— Що ви, робите тут? — питає вона в чоловічка.

— Спочиваємо, панї, — ще раз уклоняєть ся він — зтомились, то й спочиваємо трохи...

Другі екіпажі (крім Семенового) теж підїзжають і зупиняють ся. Чоловічок дивить ся на них і стурбовано озираєть ся до своїх, що підступають ближче несмілою ходою. По валцї заробітчан проходить ще більший рух. Гликерія бачить, як, лежачи у купі, дївчата й хлопцї підводять ся, сїдають і починають дивитись у їх бік, і у дївчат обличча хоч також худі і зморені, але не сїрі, а червоні й так попечені сонцем, що шкура в деяких місцях пооблазила, а носи блищать, наче помазані салом. Вони, видно, повмивались.

До передньої купки заробітчан підходять другі й мовчки зупиняють ся біля них. Тут — і зовсїм молоді хлопцї-підлїтки, і дївчата, і дядьки з бородами й глибокими зморшками, повними пороху.

(Далї буде).

ківцях, вислухавши реферату, який там відчитано про тов. „Самопоміч“, набрав переконаня, що се товариство задумано на такі розміри, що на те треба величезних сум, які годі буде зложити хоч би цілому рускому учительству Буковини і Галичини так скоро, щоби загал учительства міг ними хіснувати ся по не занадто довгім часї. Коли-ж воно не так, або як основателї „Самопомочи“ переконані, що діждуть ся осущеня своїх цїлий, то запевняємо їх, що „Буковина“ буде тому не меньше рада від них самих, бо власне бажаючи здійстненя учительскої самопомочи, висказав наш справоздавець думку, як би підперти підприємство учителів з боку всего руского загалу через інституциї, що розпоряджають капіталами. Задля сего ще не конче учительству іти в комірне або просити „чужої“ ласки, бо „Самопоміч“ могла би розпоряджати сама собою а тільки стояти в певній злуцї з асекурацийним чи банковим закладом, черпаючи з него материяльної сили під певними умовами. Але, коли основателї перепровадять свій намір самостійно і дочекають ся єго успіху, то ясна річ, що так буде „лїпше“, бо своя поміч найлїпша поміч, коли тільки можлива.

Однак годї прирівнувати наші обставини до „иньших країв і народів“ з такою певностию, з якою се робить п. Г. Чому, про се не треба розводити ся а тільки вистарчало бути на зборах Вашківскої філїї і бачити, кілько байдужних є ще у нас...

Ще меньше можна порівнувати таке підприємство як „Самопоміч“ із ґазетою „Промінь“. Що з обох труднїйше здійстнити, про се нема що й сперечати ся. На „Промінь“ треба, не вчисляючи редакторскої працї, котра й так неплачена, зложити річно яких 1.000 К, а для „Самопомочи“ така сума просто нїчо...

Однак запевняємо ще раз, що так само радо будемо витати осущенє учительскої „Самопомочи“, як раді ми тому, що обставини змінили ся вже на стілько, що нинї учительска ґазета стоїть материяльно добре.

Справа т. зв. сецесийного фонду.

Від президиї зборів укр. академиків у Відни одержуємо отсе письмо із просьбою о поміщенє:

Українська молодїж висших шкіл у Віднї, зібрана 3. грудня 1904. на нараду в справі дальшого житя т. зв. академічного чи сецесийного фонду, зложеного українською суспільностию з нагоди сецесиї укр. акад. молодїжи з львівского унїверзитету, ухвалює слїдуючу резолюцию, сформуловану тов. Темницьким:

I. Застерігають ся як найбільше рішучо проти до тепер постійно практикованого іґнорованя ухвал молодїжи в сїй справі зі сторони тих людий, в яких руки сей фонд зовсїм припадково попав і висказує свое пересьвідченє, що полїтично партийний з'їзд національно-демократичного сторонництва зовсїм не був в праві розпоряджати тим фондом в який би то не було спосіб.

На будуче ухвалює:

II. 1) Цїлий сей фонд має перейти на виключну власність маючого повстастати „Товариства академічної помочи“ і має бути уживаний на зворотні підмоги для потребуючої акад. молодїжи сьвітских факультетів усїх висших шкіл Долитавщини.

2) Істнуюча готівка сього фонду має бути сейчас по основаню згаданого товариства передана томуж товариству і утворити в сей спосіб завязок запомогового фонду.

III. „Народний комітет у Львові“ о скілько ужив того фонду не на підмогу акад. молодїжи має бути уважаний за безпосередного довжника фонду і як такий є обовязаний сей довг маючому повстати запомоговому фондови Акад. Тов. разом зі звичайними відсотками звернути.

IV. Сей фонд як виразно призначений на підмогу академічної молодїжи не може бути ужитий: а) анї на стипендиї для тих, що по скінченю унїверзитету схотїли би віддати ся дальшим студиям і научним приготованям до унївезитетскої професури; б) анї на підмоги для тих, що без законом приписаної умови до унїверзитетских студий, с. є. без зложеня іспиту зрілости лише дорогою ласки чи привілею можуть вписувати ся на теольоґічний факультет (хочби навіть як звичайні слухачі теольоґії і в характері т. зв. екстернїстів уходити зовсїм безправно за студентів унїверзитету та претендувати зовсїм безосновно до академічних прав.

До побираня підмог з сього фонду тим більше не можуть бути управнені звичайні чи надзвичайні слухачі теольоґії, котрим служить право бути принятями до духовного семинаря, бо тая інституция дає своїм питомцям повне удержане на час наук.

VI. З огляду на се уважаєть ся які небудь претенсиї слухачів теольоґічного факультету до т. зв. академічно-сецесийного фонду серед звичайних обставин за зовсїм неоправдані та безосновні а виснївки та погрозу уміщені в їхнїй заяві у 257 числї „Руслана“ за недорічні та сьмішні, бо: 1) довжники не є нїяким способом необмеженими власниками довжного капіталу і як такі абсолютно не можуть тим капіталом довільно нїяк інакше розпоряджати, як лише звернути його в цїлости вірителеви, до чого довжники скриптами з'обовязали ся — сеж дуже ясно нормують австрийскі закони. 2) Тим самим з того, що хтось є задовжений в якимось фондї не виливає для нього зглядом сего фонду нїяке право, лише обовязок сплати довгу. 3) Так само для питомцїв духовного семинара анї для слухачів теольоґії не виникає з тої обставини, що вони колись можуть бути духовенством, нїяке право, розпоряджати фондом зложеним хочби навіть в цїлости жертвами духовеньства, а тим більше селяньства, чи міщаньства. Про цїль фонду не рішає питане, чиї жертви на него складали ся, або хто дав ініциятиву до складаня жертв, а вже в найменшій навіть мірі не впливає на його цїль питане, хто есть його довжником.

Академічно-сецесийний фонд мав дуже ясну цїль у самих своїх початках, для тої цїли він повстав і лише на тую цїль повинен бути в будучности уживаний.

За президию зборів:

Осип Назарук.

НОВИНКИ.

Чернївцї, 13. грудня 1904.

Мінїстерство просьвіти висказало проф. Шпойнаровскому признанє за его кількалїтну успішну дїяльність в испитовій комісиї для учителів народних і видїлових шкіл, з якої він ізза свого перенесеня до Кіцманя виступив.

Краєва рада шкільна мала в сей понедїлок засїдане.

Нема гроший — для Русинів. В парляментї явила ся тамтої пятницї депутация руских студентів під проводом пос. Романчука і була у мін. просьв. др. Гартля з просьбою о креоване руского правничого видїлу у Львові. Мінїстер вправдї обіцяв давати руским студентам стипендиї, щоб образували ся на доцентів, але зазначив, що креоване руского правничого видїлу тепер не мислиме із причин материяльних.

Із ц. к. зелїзниць державних. Річні й абонаментові карти на р. 1905 можна набувати вже від 27. грудня кождого будного дня від 10—12 год. рано в управі руху (ул. Паньска 9 II. пов.).

Концерт „Бук. Бояна“ відбуде ся вже із всякою певностию в недїлю дня 18. с. м. із співудїлом п. М. Уляновского.

Із тов. укр. студ. „Січ“. На чайнім вечері, що відбув ся в суботу дня 10. с. м. реферував т. Галущинський про „Сексуальне питанне“, а т. Я. Весоловський про „Полїтичні течії в сучасній Росиї“. Над рефератами розвинула ся дискусия, в якій брав удїл також др. Ів. Копач зі Львова, що між ин. загостив до товариства. — В середу дня 14. с. м. відбуде ся чайний вечір, на якому буде читати т. Домбровський про „Івана Нечуя-Левицького з нагоди 35 лїтного ювилею його лїтературної дїяльности“. Початок о 8-ій год. вечером. Гостий просимо. — За заряд научного кружка: *В. Домбровський.*

Загальні збори тов. „Зорі“ відбудуть ся не 19-ого як передше подано, але 18-ого с. м., з тим самим порядком дневним. — *Ф. Урбаньский.*

Буковиньска вистава краєва в 1906 р. Вчера відбула ся на запрошенє ради краєвої культури вступна нарада над евентуальним уладженем краєвої вистави. На нарадї, що відбула сь під проводом д-ра Фльондора рішено одноголосно уладити краєву виставу в роцї 1906.

Надзвичайні загальні збори каси райфайзеньскої в Шипинцях відбудуть ся 21. грудня 1904 о другій годинї з слїдуючим денним порядком: Вибір одного члена старшини на місце помершого Івана Єремійчука. — За надзорчу раду: *Василь Арійчук* голова.

Загальні збори споживного товариства „Взаємна Вигода“ в Слободзії Раранче відбудуть ся на 25. грудня 1904 в 2. годинї по полудни в домі товариства з слїдуючим дневним порядком: 1. Отворенє загальних зборів і обясненє статутів. 2. Вибір управи і ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. — За тимчасову управу: *Іван Пашківский.*

Звичайні загальні збори краєвого товариства учителів відбудуть ся в недїлю дня 18. с. м. о год. 11-ій пер. пол. в сали черновецкого маґістрату із отсим порядком денним: 1. Звіт річний і касовий. 2. Орґанїзация й зміна статутів. 3. Ухвала реґуляміну нарад. 4. Вибір чотирох видїлових. 5. Вибір трох членів комісиї ревізийної. 6. Предложенє трех місць, в яких би могли нарік відбути ся найблисші загальні збори. Управи повітових учительских товариств зволять ще сего тижня переслати списи своїх членів бюрови краєвого учительского товариства. — *Із краєвого товариства буковиньских учителів.*

Спілковий з'їзд членів головного Союза руских хлїборобских спілок в Австриї відбуде ся дня 17. с. м. у Віднї. Радити будуть між иньшим над основанем спілкової центральної каси для цїлої держави, над основанем шкільних щадничих кас і над способом, як можна через спілки плекати годівлю худоби і мати з того як найлїпший ужиток. Від імени Союза руских хлїборобских спілок на Буковинї „Селяньска Каса“ делеґований на сей з'їзд п. др. Лев Когут.

Отворенє „Січи“ в Мариничах відбуде ся в недїлю дня 18. лат. грудня с. р. о 12-ій год. в полудне. — За тимчасову старшину: *Ілія рич. де Тевтул*, кошовий, *Василь Космачук*, писар.

З Раранча. Дня 19. грудня 1904 в день сьв. Николая, відограє раранецка шкільна молодїж в домі „Читальня“ драматичну гру в чотирох дїях „Гостина сьв. Отця Николая“. Дохід призначений половину на шкільну бібліотеку молодїжи а половину на руску бурсу в Кіцмани. Початок о 3-ій год. по пол. Сподїємо ся також гостий з околицї. — *Видїл читальнї „Руської Бесїди“ в Раранчу.*

Черновецкий „Volkstheater“ замкнений. Директорови сего театру вже від самого початку не вело ся. Ізза полїцийних перепон мусїв відкладати початок вистав. Спершу була видівня уладжена як реставрация; і народець попиваючи пиво, слухав „штуку“. Тільки народу того було що раз меньше. Дир. Маврер, не дбаючи о якість вистав думав, що причина сего лежить в уладженю салї, тож усунув із неї столи і уладив як звичайну театральну салю. Се мало лиш такий наслїдок, що публика стала ходити ще меньше. В виду сего зложив директор Маврер дирекцию і лишив усю трупу — на ледї, бо тепер серед сезону годї артистам найти яке небудь пристановище. Справу хоче ратувати режісер Содек, перебираючи на себе дирекцию і по полагодженю правних формальностий зачне знов — сподїємось — красші як досї вистави, а коли нї то буде в тій сали грати жидівский театр Аксельрадової.

Будівельні робітники рішили на недільних зборах домагати ся в слїдуючім будівлянім сезонї по 4 кор. денно.

Романтична история. На передмістю Клокічка жиють у ворожнечі дві сімї Томашевских і Войтків. Але любов не дивить ся на традициї і ось молодий Михайло Томашевский полюбив гарну Домінїку Войтко. Правда до женячки не прийшло, старі Войтки всилували свою дочку піти замуж за господаря Ґермана, але любов розлучених тревала дальше. Томашевский навіть упровадив вже раз гарну Домінїку із дому єї мужа. Та полїция швидко его найшла і продержавши деякий час пустила на волю, бо при упроваджуваню не уживав нїякого насиля. Вийшовши на волю придумав новий майстерний плян уведеня. Через намовленого фіякра призвав до Домінїки в часї, як дома була лиш єї мама, мійского лїкаря д-ра Лютінґера, під позором, що кличе его до хорої дївчини, яку побивають важко родичі. Домінїка подала, що хоче дістатись до шпиталю. Др. Лютінґер нїчого лихого не причуваючи відїхав, забираючи Домінїку на козлї, яка й пересїла на Зоряній улици до иньшого воза, в якім ждав на неї Томашевский, а якого фіякер називав мужем хорої. Лїкар поїхав домів, аж тут навідала его полїция в справі жалоби властивого мужа Домінїки, який донїс полїциї, що его жінку упровадив — др. Лютінґер. Домінїка находить ся в шпитали, а Томашевский, втявши нову штуку зник як камфора.

Дрібні вісти. В саме полудне обікрав хтось в понедїлок контору виміни Люттінґера мол., вломивши ся через шкляні двері із подвіря. Злодїй забрав 1300 кор., що були в підручній касї, як перзонал бюровий пішов на обід.

Жертви на добродїйні цїли. Посол Николай Василько переслав на руки бурмістра п. Лювіша 300 кор., щоб їх роздїлити між бідних міста Вижницї без ріжницї віроісповіданя. — Др. Г. Фішер із Дорогоїв жертвував на черновецке охотниче товариство ратункове 1000 кор. — На шкільну оплату дуже бідного а гідного ученика I. кл. С. К. пожертвували до тепер: Вп. п. надсов. Ясеницкий 2 кор., др. Клим 2 кор., прокуратор Михальский 2 кор., сов. прав. Филипович 1 кор., Ревакович 1 кор., інсп. Попович 1 кор., проф. Кміцекивич 1 кор., о. Сімович 50 сот., учитель Руснак 50 сот., адюнкт Лисинецький 3 кор. Дальші жертви прошу присилати на руки П. Клима улиця Йосифа 2.

Телеґрами.

Віденъ. През. Кербер, будучи на цїсарскій авдиенциї одержав запевненє найглибшого довіря, отже кабінетної кризи не зайде.

Будапешт. Члени опозициї зібрали ся нинї в соймовій сали перед визначеним на 10 год. засїданем, прогнали уставлених на президентовій трибунї 9 жандармів, поломили мінїстерскі фотелї, при чім поранили чотирох жандармів. Після того обсадила опозиция президентову трибуну, „уоружившй ся“ в куснї фотелів. При входї през. Тіси счинили такий вереск і свист, що він уступив. Засїдане не відбуло ся.

Мадрит. Сенат ухвалив виїмковий закон проти анархістів.

Переписка Редакциї.

Вп. Е. Г-о в Г. Добре. **Вп. О. В-о в Б. і І. З-о в С.** Відповімо незабаром листом; поки що ще не прочитано.

Просимо вирівнати залеглости!

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Товари з бронзу найновійшого виробу: Столики на циґара і сальонові, стоячі і на стїну годиники, тягарки до притисканя листів, Nippes і т. п. Альбоми з шкіри і плїшу, нецесарії для пань і панів, мошонки на листи, пушки на циґара і тютюн, мошонки на гроші, найлїпші фабрикати.

Товари шкіряні дамскі торбники, касети на листи з замочками і без замочків, пушки на тютюн і етуї на циґара і папіроси, лубочки на мапки, етуї на візитові карти, альбоми з підставками або без них, льорнетки і нецесарки до подорожи.

Товари обувяні. Сомостійна продаж обуви з Ґоудиярскої фабрики Ф. А. Попера і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на зиму. Черевики суконні обкладані лякером, Boxealt і Chevpeaux з шовковим плїшом і трікотовим нутром для панів дам і дїтий. Чоботи фільцові для панів і хлопців, суконні і з телячої шкіри, чоботи до польованя (ручна робота), черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули до полованя і до подорожи. Револьвери, рушниці найріжнороднїйшої конструкциї і амуніция. Кальоші і черевики до снїгу найлїпших виробів. Ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начинє, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Кофекция дїточих убрань як: камізельок для пань, панів, дїтий, дївчат, до того жакети і чепцї.

Товари футряні. Великий вибір дамских боа, до того зарукавки (муфи) і шапки. — Убраня футряні для хлопців і дївчат ріжного рода. Від 8 К. почавши аж до найдорожших.

Товари вовняні зимові. Правдиве біле Єґера і біле із складу бавовняного гіґієнїчного біля, систему Д-ра Лямана, як також півовняні і вовняні опаски, штани, еїточі одяги, паньчохи для дам і дїтий, паньчохи до польованя, огрівачі колїн, карку черева і пульсів, камашї, вовняні шапки, рукавнчки для дам панів і дїтий.

Краватки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, з шовку, пікт. зефіру і т. и. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Капелюхи для панів і хлопців фільцові, з льоден і плїшові в найбільшім виборі. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик I. Heinz Ita у Відни· Josef Pichlers Söhne в Ґрацу, P. Ladstätter & Söhne у Відни, Rosalino Giuseppo Fratello Allessandrio в Італїї. — Найновійші **циліндри і кляки.**

Кальоші і черевики до снїгу найлїпшої сорти і найславнїйших фабрикатів.

Склад ц. к. упрвілїованої фабрики товарів альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові з днем 30. падолиста 1904.

I. Пасива·

1. Фонд резервовий і специяльна резерва —	22.451·10
2. Фонд на ріжницю курсів — — — —	3.602·60
3. Удїли членьскі (3303 членів) — — —	131.616.99
4. Вкладки на 1743 книжочках — — — (від 1/1—904 вложило к. 874.747·70, — — виняло к. 581.741·30)	1,737.576·32
5. Кредить банковий — — — — —	21 300·—
6. Сальдо відсотків — — — — — —	82,238 77
7. Побрані кошта судові — — — —	912·23
8. Задержані кавциї — — — — —	5.715·49
9. Непіднята дивіденда за рік 1903 — —	2.982 86
10. Решта зиску за рік 1903 — — — —	1 349·46
Сума кор.	2,009.745·82

II. Актива:

1. Стан 2920 позичок — — — — — (від 1/1 1904 удїлено к. 663·801 сплачено кор. 401.198·34	1,592.425·01
2. Цїнні папери — — — — — —	142.193·—
3. Вкладки в руских Товариствах кред. —	162.855·99
4. На рахунку біжучім — — — — —	85.000·—
5. В щадници почтовій, Відень — — —	2.433·80
6. В готївцї — — — — — — —	1.565·18
7. Ріжні дебитори — — — — — —	361·34
8. Кошта адмінїстрациї — — — — —	22.911·50
Сума кор.	2,009.745·82

Філія в ЧЕРНІВЦЯХ

ул. Ратушева ч. 17.

50 (8—10) с.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю Впов. П. Т. Публику, що я

кромі істнуючого вже мого склепу ювилярского,

в Чернівцях, Ринок ч. 9,

отворив ще

ФІЛЇЮ

при улици Паньскій число 15

і удержую там великий склад **стїнних, столових і кишенкових годинників,** із золота срібла нїклю, стали з преціозними верками. іменно т. зв. „International-Watsch in Schaffhausen“ „Longines“, „Omega“ „Roskopf-Patent“ і богато иньших ріжнородних сорт.

Рівночасно заявляю, що принимаю **нові роботи як і репарациї** ювилерскі, в золотї. сріблї, так в Ринку під ч. 9, як і **прв Паньскій улици ч. 15,** де також ріжнородні замовленя як **хронеметри, репитацийні годинники** взагалї **всїлякі старинности** лагоджу як найточнїйше і під ґаранциєю

Надїю ся проте, що Вп. П. Т. Публика як до тепер так і на дальше зволить ласкаво мене підпирати, а при закупнї подарунків на рiздво або на новий рік, мої склепи не омине, а пересьвідчивши ся о великім виборі товарів, дешевости цїн і тетельній обслузї, вийде зних вдоволена.

Поручаючи ся ласкавим зглядам, пишу ся з поважанєм

Кароль Шульц, ювилер і годинникар
заприсяжний знаток ц. к. суду.

63 (2—15) н. с.

Вже вийшов богато ілюстрований

Календар „Рускої Бесїди“

на рік 1905

і можна єго набути в друкарнї „Рускої Ради“ по **60 сотиків,** а з пересилкою **70 сотиків.**

При більшім закупнї відповідний опуст.

Хлопець

з укінченою 6-тою клясою виділовою, що добре уміє по руски і по нїмецки, знайде місце в друкарнї „Рускої Ради“. — Близше можна вивідати в канцеляриї друкарнї ул. Петровича ч. 2.

10 дека чеколядових обламків 10 кр.
1 кільо „ „ 95 „

Ручить ся за чистість, без мучної перемішки. 51 (0—24)

До набутя в торговли делїкатесів

Кароля Шіфера

Чернівцї, улиця Темплї число 1.

Мінцер і Шехтер

торговля товарів дамскої і мужескої конфекциї

Чернівці, Ринок

(в забудованю маґістрату) напротив „Буковиньскої Щадницї“.

Найбільший вибір

зимових артикулів як черевиків, капелюхів фільцових зарукавків, боа, шапок і біля, системи Єґера, ковнїриків, маншетів, краваток, рукавичок, паньчіх, перфумів, куфрів до подорожи і т. д.

Найдешевші і сталі цїни.

Фабричний склад 57 (7—12) с. н.

найліпших петербурских кальошів і черевиків до снїгу для пань, панів і дїтий.

Замовленя з провінциї виконують ся сейчас точно і дешево.

Кождий курець, повинен жадати руских паперців циґаретових **‚Козак‘, ‚Кобзар‘, ‚Гуцул‘.** 53 (14—26) Трубки циґаретові: **‚Козак‘, ‚Федькович‘.** всюди до набутя!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.